

СТУПАНЪ

ЗЕМЛЕДѢЛСКО-ЕКОНОМИЧЕСКИ ВѢСТНИКЪ.

СТУПАНЪ излиза два пѣти въ мѣсецѣтъ. Годишна цѣна е 5¼, франка или 25 гр. турски пари предплатени.

Съдържание: Земледѣлчески дружества. — Кой е истински селеникъ. — За земята (почвата) и за нейното приготвяне да се обработватъ на нея различни жита, сѣядби и трѣви за добитакътъ. — Пларата въ доветнаесетиятъ вѣкъ. — Готварски съждове. — Разни.

Писма, дописки и спомоществованията са пращатъ до издателятъ и притѣжателятъ Д. В. Хранова въ Видень.

ЗЕМЛЕДѢЛЧЕСКИ ДРУЖЕСТВА.

Напредакъ, каква хубава дума! Напредакъ, тѣзи дума са произваси съ възхищение по цѣлъ свѣтъ и този звучень гласъ достига колкото по далечъ, толкова по силно не само до богатите господарски дворове, но и до колибата на бѣдниятъ селѣнинъ. Сичко напреднува и напреднува.

Ако поразгледаме широката и пространната наша патерия, тогава изглежда онова множество природни богатства, съ които е надарена нашата хубава земя, богатства, които са намиратъ както въ вътрешността на тѣзи земя, тѣй и на повърхнината ѝ. Но като гледаме хубавите бранища, гори, кории, разните вошки, плодородните земи, хубавите лозя и весели ливади, позапираме са малко и си помислиме: да ли не биха са намѣрили средства, съ които би могли да удвоимъ и утроимъ и ние плодородието и изобилието на тѣзи земя, а съ това заедно и обогатяването на цѣлъ народъ! Сѣки уменъ човѣкъ е увѣренъ, че ако искаме щото тѣзи земя да бѣде похубава, по-богата и по-плодородна, то трѣба да са помогне на природата, трѣба да са усъвършенствува отъ човѣшката ръка и умъ; но тѣзи помощ трѣба да са прави разумно, т. е. както ни учи науката — тѣзи наша спасителка. Нашиятъ народъ твърде слабо може да помогне на природата,

твърде малко са ползува отъ науката, отъ улеснителните сръдства, съ които другите напредили народи днесъ съ малко трудъ много работа вършатъ, много повече са обогатяватъ. Млчпотивите, които посрѣщатъ почти на сѣка стѣпка, немогатъ са побѣди съ раздѣлени сили, т. е. самъ човѣкъ неможе направи това, което могатъ направи нѣколко сдружени хора. Да са надие на сичкото това трѣба да са съединимъ, тѣй щото едни съ капиталѣтъ си, други съ знанията и вѣщината си могатъ направи чудни работи; но по-долу за това.

Отъ плодородието на земята и умното ѝ обработване зависи и добрата бѣднина на единъ народъ, за което свидѣтельствува и историята на сичките народи; най-силните народи са упропастиха, като отслабна плодородието на тѣхните земи. За това, казвали сме го, казваме го и ще го казваме съ отворено чело, че земледѣлието е най-яката жила на народниятъ животъ: дѣто е напреднало и напредува земледѣлието, тамъ цвѣтатъ и промишлеността (индустрията) и търговията. Но знанията, науката, която учи за земледѣлието и въобще за ступанството, не е тѣй лесна, както си мислятъ нѣкои си; тя е наука доста обширна, за изучаването на която са изисква постоянно занимаване, старание, трудъ и опитъ; изисква са прочитанне разни книги и вѣстници

ба най-послъ да са исператъ въ студена вода.

Тенки ризи са намократъ въ студена вода, подиръ това нѣколко пѣти са поливатъ съ хладка сапунена вода, въ която са обрѣщатъ и потеглятъ на самъ натаѣкъ до тогава, дорде са исператъ отъ кирѣтъ. Като са ператъ такива тенки ризи, не трѣба да се триятъ съ рѣце — защото наскоро са садиратъ, — но само добре да се истискватъ съ дланѣта.

Боядисани дрѣхы не трѣба да са ператъ съ лишия или съ горѣща вода, защото излязва боята имъ. Такива дрѣхы нека са ператъ само съ хладка вода.

Вжлени чорапи не трѣба да са ператъ съ много горѣща вода. И други вжлени дрѣхы не трѣба да са ператъ съ много горѣща вода, но — съ хладка сапунена.

Свиленни (копринени) дрѣхы са ператъ съ студена дъждовна вода, въ които са налива и малко спиртъ. Като са намократъ добре дрѣхите, насапуняватъ са и са испиратъ съ рѣце; после са пакъ насапуняватъ въ друга вода съ спиртъ и най-после добре са испиратъ съ студена вода.

РАЗНИИ.

Отрова отъ сулфатъ де кюпвръ (гъозъ-гаши). — На 6 й Декемрия (на празникътъ св. Николая) въ Видинъ са случи една ако и малка жалостна случка, но заслужава да се земе въ сериозно внимание. Едно дѣте на 4-5 годишна възраст сутринта на празникътъ св. Николая било здраво и читаво; подиръ малко това дѣте изненадѣнно захванало да са трѣшка и търкаля. Родителите на дѣтето са уплашили и смаяли отъ дѣ му е дошло това. Тутакси попикватъ докторътъ г-на Ив. Енчева, който на часътъ са притекалъ на помощ на реченното дѣте. Слѣдъ пригледяването на дѣтето, докторътъ казалъ, че това дѣте са е отровило съ сулфатъ де кюпвръ (гъозъташи?) Д-рътъ побързалъ да предприши нужните лѣкове, които тутакси са дали на дѣтето и отъ които му минало — оздравѣло. Докторътъ казалъ, че ако да би биле закъснѣли още единъ часъ, лѣковете не би могли да покажатъ цѣлителното си дѣйствице. Това дѣте са отровило, като ѣло варено жито (коливо), което било описано съ разни бои: зелени, сини, червени и пр.; въ които има отъ реченното отровително вещество. Като узналъ това, докторътъ са отнесе писмено до Епархиялниятъ Свѣтъ и му яви за станалата случка. Почитаемиятъ Епархияленъ Свѣтъ, като са извѣсти за това приключение, рѣши да са яви въ църква, щото колквата за напредъ да не са правятъ съ бои, но само отъ жито

съ чиста бѣла захаръ и орѣхи. Колива, които сж описани съ разни бои, не ще са приематъ въ църква отъ свѣщенниците. На 15 Декем. въ недѣля Негово Вис. Преподобие Архимандритъ г-нъ Иосифъ объяви това рѣшенне въ Църква, като разясни лошите състини, които би могли и за напредъ да послѣдватъ отъ подобни колива, ако са правятъ съ бои, въ които има отровни вещества. Негово В. Преподобие каза още, че умрѣлите не би желали смъртъта на тѣхните живи бѣщи, майки, братя, сестри и чада. Най-после каза, че рѣшеннето на Епарх. Свѣтъ трѣба да са земе въ внимание.

Сѣки, мислимъ, ще удобри това колкото мадро толкова и полезно рѣшенне на Епархиялниятъ Свѣтъ въ Видинъ. Научаваме са че това рѣшенне щѣло да са съобща и важнѣ Епархията.

Ине сме имали случай да видимъ на други мѣста по насъ да правятъ колива съ разни бои, но не ще бѣде зле, ако са земе въ сериозно внимание приключението — този живъ примѣръ въ Видинъ — и отъ другите наши съотечественици, които сж дѣтки сами да пазятъ скъпоцѣнното си здравие, а не да отиватъ сами съ рѣцете си да отравятъ себе си, братията си, сестрите си и чадата си. Колко сж умирати и умиратъ не само отъ отровни бои, но и отъ ястия въ подобри сѣждове и др.! За това препорѣчваме членове по Бжшовничество въ СТУПАНЪ на вниманието на нашите читатели и читателки (ако имаме отъ послѣдните, които повече би трѣбало да знаятъ това).

— Многого употреблението на ракията по насъ. — Отъ нѣкои мѣста ни пишатъ, че ракията са пила до толкова много, щото е хвърлила вече нѣколко злощастници въ гробътъ, а има вече приготвени още жертви. Въ идущите броеве на Ступанъ ине ще са повърнемъ да поговоримъ върху това убийствено за животътъ и за кесията питие, а за сега ще напомнимъ само, че комуто сж мили животътъ и париците, нека, — ако не може съвсѣмъ да напусне ракията, то поне по-малко да я употребява.

— Преди десетина години въ Лондонъ (Англия) е имало 110 голѣми фабрики за хартия, 730 печатници, 760 книжарници и 40 особенни заведения за ксилография. Чупато ли сичке тѣзи заведения са намиратъ въ единъ градъ? Колко сме заостанали ине назадъ!

Г-нъ Лука Х. Павловъ благоволи да подари едно год. тѣч. отъ I. год. и едно год. т. отъ II. год. на Ступанъ за недѣлното училище въ Идревъ.

ОТГОВОРЪ.

Г-ну III. въ Р. — Приехи писмото ви. Благодаримъ ви. Вѣрваме, че ще имашите общанието си.